

Nr 484.

Av herr **Christiernsson**, *angående viss ändring av de för aktiebolag och bankföretag gällande bokföringsföreskrifter.*

Med den alltmer genomgripande betydelse, som aktiebolagen fått för landets näringsliv, har det framstått som en alltmer krävande nödvändighet, att de uppgifter, som desamma lämna om sin ställning och sin verksamhet, äro så fullständiga, att de giva en tillförlitlig orientering för dem, som ämna träda i affärsförbindelse med desamma, speciellt lämna dem kredit i den ena eller andra formen, eller som överväga inköp av deras aktier, respektive av företagen utfärdade obligationer.

Till de synpunkter i denna riktning, som redan gjorts gällande, skall här uppmärksamhet fästas på det missförhållandet, att bolagens offentliggjorda vinstredogörelser i största omfattning lämnas i aldeles för sammanträngd form. Det är visserligen klart, att man icke kan fordra så ingående specialupplysningar, att bolagen icke skulle kunna skydda sin löpande verksamhet för konkurrenternas inblickar, men så mycket borde man dock kunna fordra som att av ett bolags vinst- och förlusträkning klart framginge, med vilket *resultat* bolagets egen verksamhet bedrives. För detta ändamål måste det krävas skyldighet för bolagen att på ett fullt tydligt sätt i vinst- och förlusträkningen ange de poster, som kunna förekomma utan att härröra ur bolagets egen normala verksamhet.

Sådana poster kunna vara tillskott i den ena eller andra formen, reguljära understöd, tillfälliga »handtag», hyresrabatter, efterskänkta räntekrav, billigt tillhandahållna råvaror, köp till överpris m. m. De kunna även vara rena tillfällighetsposter, vinstgivande eller förlustbringande, men i bägge fallen förryckande bilden av företagets normala verksamhet. Som exempel må nämnas ett extra lyckat — respektive misslyckat — varuinköp, ett långt och förmånligt försäljningskontrakt, träffat i tid före en lågkonjunktur, valutahändelser, markförsäljning o. s. v.

Alla sådana poster rubba bilden av företagets verksamhet. Den utomstående, som går in för ett engagement av det ena eller andra slaget, i tro att sådan och sådan är detta företags normala driftsmöjligheter, blir vilseledd, sällan till sin fördel utan i regel till sin nackdel. För aktieförvärvaren är skadan given. För kreditlämnaren uppstår ju direkt skada endast om vederbörande bolag icke skulle vara gott för sina förbindelser. Men det är just den saken man velat pröva själv och slippa få överlämnat åt den goda slumpen.

En ordnande regel på detta område måste givetvis träffa alla bolag, bankerna inberäknade. Den invändningen, att vissa bolag icke sätta kredit i

fråga, har ingen bärighet. Dels är det här fråga även om aktieägarens intresse, dels torde åtminstone intet affärsdrivande bolag kunna undgå kredit i någon form. — T. o. m. sådan kredit, som fått skydd av pant — såsom i regel obligationslånen — kan bli beroende härav.

Givetvis är en sådan lösning av denna angelägenhet oantagbar, att blott viss del av de berörda kategorierna, t. ex. direkta penningsubventioner, skulle drabbas av de ifrågasatta bestämmelserna. En sådan anordning skulle sätta vissa företag i en olidlig undantagsställning gentemot dem inom samma verksamhetsområde, som ha förmånen av en kanske väl så kraftig men smidigare anordnad protektion.

Det hemställas alltså,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådana lagändringar, att de juridiska personer, vilka äro skyldiga upprätta vinst- och förlusträkning — aktiebolag, bankaktiebolag, sparbanker — åläggas i desamma särskilt angiva sådana poster, som icke härröra ur respektive företags normala verksamhet utan bestå av utifrån lämnade stöd av det ena eller andra här ovan antydda slaget eller äro resultat av tillfälliga affärshändelser, liggande utanför det normala affärsförloppet.

Stockholm den 22 januari 1936.

Nils Christiernsson.